

P9_TA(2024)0036

Przejrzystość i odpowiedzialność organizacji pozarządowych finansowanych z budżetu UE

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 stycznia 2024 r. w sprawie przejrzystości i rozliczalności organizacji pozarządowych finansowanych z budżetu UE (2023/2122(INI))

(C/2024/5725)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 2, 3, 5 oraz art. 11 ust. 2 i Protokół (nr 2),
- uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 322 ust. 1 lit. a) i art. 325 ust. 4,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 ⁽¹⁾ („rozporządzenie finansowe”),
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 16 maja 2022 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (COM(2022)0223),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Budżetowej i Komisji Kontroli Budżetowej z dnia 4 maja 2023 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 ⁽²⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej ⁽³⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 3 grudnia 2020 r. w sprawie europejskiego planu działania na rzecz demokracji (COM(2020)0790),
- uwzględniając sprawozdanie specjalne nr 35/2018 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego z dnia 18 grudnia 2018 r. pt. „Przejrzystość procesu wydatkowania środków unijnych przez organizacje pozarządowe – należy dołożyć dalszych starań”,
- uwzględniając badanie pt. „Financing of non-governmental organisations (NGOs) from the EU Budget” [Finansowanie organizacji pozarządowych z budżetu UE], opublikowane przez Dyрекcję Generalną ds. Polityki Wewnętrznej Unii Europejskiej w dniu 25 listopada 2010 r. ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 187.

⁽³⁾ Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159.

⁽⁴⁾ Badanie – „Financing of non-governmental organisations (NGOs) from the EU Budget”, Parlament Europejski, Dyrekacja Generalna ds. Polityki Wewnętrznej Unii Europejskiej, Departament Tematyczny D – Sprawy Budżetowe, 25 listopada 2010 r.

- uwzględniając badanie pt. „Democratic accountability and Budgetary Control of non-governmental organisations funded by the EU Budget” [Demokratyczna rozliczalność i kontrola budżetowa organizacji pozarządowych finansowanych z budżetu UE], opublikowane przez Dyрекcję Generalną ds. Polityki Wewnętrznej Unii Europejskiej w dniu 24 stycznia 2017 r. ⁽⁵⁾, a także jego późniejszą aktualizację z dnia 21 stycznia 2019 r.,
  - uwzględniając badanie pt. „Transparency and accountability of EU funding for NGOs active in EU policy areas within EU territory” [Przejrzystość i rozliczalność finansowania unijnego na rzecz organizacji pozarządowych działających w obszarach polityki UE na terytorium UE], opublikowane przez Dyрекcję Generalną ds. Polityki Wewnętrznej Unii Europejskiej w dniu 28 września 2023 r. ⁽⁶⁾ („badanie dotyczące przejrzystości i rozliczalności”),
  - uwzględniając wytyczne operacyjne Komisji dla beneficjentów finansowania unijnego dotyczące wykorzystania symbolu UE w kontekście programów unijnych na lata 2021–2027, opublikowane w marcu 2021 r.,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 lutego 2022 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie statusu europejskich stowarzyszeń transgranicznych i organizacji niekomercyjnych ⁽⁷⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 maja 2023 r. zawierającą uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej na rok budżetowy 2021, sekcja III – Komisja i agencje wykonawcze ⁽⁸⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 maja 2023 r. zawierającą uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2021, sekcja I – Parlament Europejski ⁽⁹⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 lipca 2023 r. w sprawie zaleceń dotyczących reformy przepisów Parlamentu Europejskiego w zakresie przejrzystości, uczciwości, odpowiedzialności i walki z korupcją ⁽¹⁰⁾,
  - uwzględniając absolutorium za rok 2021: budżet ogólny UE – Komisja i agencje wykonawcze ⁽¹¹⁾,
  - uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Spraw Zagranicznych oraz Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych,
  - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0446/2023),
- A. mając na uwadze, że UE opracowała mechanizmy przejrzystości i rozliczalności, aby zagwarantować, że środki unijne przyznawane beneficjentom, w tym organizacjom pozarządowym, są wykorzystywane w sposób skuteczny, efektywny i zgodny z wartościami, polityką i przepisami finansowymi UE zapisanymi m.in. w rozporządzeniu finansowym, w którym określono przejrzystość jako jedną z przewodnich zasad budżetowych, zobowiązującą Komisję do udostępniania w odpowiedni sposób i w odpowiednim czasie informacji na temat środków unijnych;
- B. mając na uwadze, że UE jest jednym z podmiotów zapewniających największe wsparcie finansowe organizacjom społeczeństwa obywatelskiego ⁽¹²⁾;

⁽⁵⁾ Badanie pt. „Democratic accountability and Budgetary Control of non-governmental organisations funded by the EU Budget”, Parlament Europejski, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Wewnętrznej Unii Europejskiej, Departament Tematyczny D – Sprawy Budżetowe, 24 stycznia 2017 r.

⁽⁶⁾ Badanie – „Transparency and accountability of EU funding for NGOs active in EU policy areas within EU territory”, Parlament Europejski, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Wewnętrznej Unii Europejskiej, Departament Tematyczny D – Sprawy Budżetowe, 28 września 2023 r.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 342 z 6.9.2022, s. 225.

⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2023)0137.

⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2023)0138.

⁽¹⁰⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2023)0292.

⁽¹¹⁾ Parlament Europejski, „Absolutorium za rok 2021: budżet ogólny UE – Komisja i agencje wykonawcze”, 10 maja 2023 r.

⁽¹²⁾ Wspólny komunikat Komisji i wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 25 marca 2020 r. pt. „Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024” (JOIN(2020)0005),

- C. mając na uwadze szeroki zakres społeczeństwa obywatelskiego – od drobnych działań na poziomie społeczności lokalnych po organizacje pozarządowe; mając na uwadze, że grupa organizacji pozarządowych otrzymujących finansowanie unijne obejmuje szeroki zakres struktur, sposobów funkcjonowania, źródeł finansowania i obszarów zainteresowania, co przekłada się na różnorodność projektów finansowanych ze środków unijnych; mając na uwadze, że Traktaty wymagają, aby instytucje i państwa członkowskie UE podtrzymywały otwarty, przejrzysty i regularny dialog ze stowarzyszeniami przedstawicielskimi oraz społeczeństwem obywatelskim; mając na uwadze, że UE i jej państwa członkowskie powinny zapewnić odpowiednie finansowanie programów służących ochronie i propagowaniu praw i wartości zapisanych w traktatach UE; mając na uwadze, że organizacje pozarządowe i organizacje społeczeństwa obywatelskiego odgrywają ważną rolę w realizacji tych programów; mając na uwadze, że w niektórych przypadkach organy publiczne zlecają zadania organizacjom pozarządowym i organizacjom społeczeństwa obywatelskiego; mając na uwadze, że Komisja zarządza unijnymi środkami finansowymi bezpośrednio, pośrednio lub w trybie zarządzania dzielonego; mając na uwadze, że zgodnie z zasadą pomocniczości środki finansowe przyznawane bezpośrednio beneficjentom, w tym organizacjom pozarządowym, podlegają monitorowaniu i zgłaszaniu przez Komisję;
- D. mając na uwadze, że system przejrzystości finansowej Komisji stanowi główne źródło publicznie dostępnych danych na potrzeby szeroko zakrojonej analizy dotacji i zamówień zarządzanych bezpośrednio przez Komisję; mając na uwadze, że należy dokonać wyraźnego rozróżnienia między przejrzystością publiczną a przejrzystością do celów uzasadnionej kontroli budżetowej, ze względu na wrażliwe konteksty i kwestie, którymi zajmują się organizacje pozarządowe;
- E. mając na uwadze, że z analizy danych z systemu przejrzystości finansowej wynika, że zobowiązania finansowe UE na rzecz organizacji pozarządowych, z wyłączeniem programów UE w dziedzinie kształcenia i badań naukowych, wyniosły co najmniej 2,6 mld EUR w 2022 r., w trybie zarządzania bezpośredniego, w ramach wszystkich programów i funduszy UE;
- F. mając na uwadze, że unijne wymogi przejrzystości i rozliczalności oraz kontrole powinny odnosić się do wszystkich przedstawicieli grup interesu korzystających z unijnych środków finansowych; mając na uwadze, że w unijnym rejestrze służącym przejrzystości w kategorii „Organizacje pozarządowe, platformy i sieci itp.” zarejestrowanych jest 3 377 podmiotów⁽¹³⁾; mając na uwadze, że charakter wymogów i kontroli musi być zgodny z kategoryzacją ustanowioną w rejestrze służącym przejrzystości, aby uwzględnić wszystkie formy prawne podmiotów, nie tylko organizacje pozarządowe; mając na uwadze, że unijne wymogi i kontrole nie muszą być powiązane wyłącznie z rejestrzem służącym przejrzystości, ponieważ niektóre podmioty, którym przyznano unijne środki finansowe, mogą preferować pozostawanie poza tym rejestrzem, aby nie ryzykować swojego istnienia;
- G. mając na uwadze, że unijne wymogi przejrzystości i rozliczalności oraz kontrole powinny stosować się do wszystkich beneficjentów otrzymujących środki unijne, w tym do organizacji pozarządowych, zobowiązanych do prowadzenia dokładnej i przejrzystej dokumentacji finansowej dotyczącej tego, jak wykorzystują środki unijne i z jakich źródeł finansują swoje funkcjonowanie, ponieważ odpowiadają przed członkami, darczyńcami, partnerami i beneficjentami za podejmowane działania, źródła ich finansowania, w tym środki unijne, oraz decyzje podejmowane w imieniu zainteresowanych stron; mając na uwadze, że państwa członkowskie ustanawiają podstawę prawną funkcjonowania organizacji pozarządowych, których status jest rejestrowany na szczeblu krajowym;
- H. mając na uwadze, że fundusze unijne są coraz częściej wykorzystywane wbrew przepisom, zasadom i wartościom UE; mając na uwadze, że istnieją osoby i fasadowe organizacje, najczęściej działające pod wpływem zagranicznymi, które dążą do uzyskania unijnego wsparcia finansowego – bez względu na jego wysokość – i wynikającej z tego reputacji, ale w rzeczywistości wykorzystują środki unijne do działań podważających podstawowe zasady i wartości UE oraz nasze przywiązanie do demokracji;
- I. mając na uwadze, że Komisja odpowiada za zapewnienie wykonania budżetu UE oraz przestrzeganie przepisów i wartości UE; mając na uwadze, że w związku z tym wszystkie kontrole *ex ante* i *ex post* muszą zapewniać przyznawanie unijnych środków finansowych wyłącznie organizacjom pozarządowym i innym podmiotom działającym zgodnie z przepisami, zasadami i wartościami UE;
- J. mając na uwadze, że w absolutorium z wykonania budżetu ogólnego UE i Komisji za 2021 r. podkreślono głębokie zaniepokojenie finansowaniem projektów, które realizują lub w które zaangażowane są organizacje pozarządowe powiązane z radykalnymi organizacjami religijnymi i politycznymi; wzywa Komisję do zagwarantowania, że z funduszy unijnych będą finansowane wyłącznie organizacje, które ściśle przestrzegają wszystkich wartości Unii, a także wzywa Komisję do ustanowienia mechanizmów *ex ante* pozwalających jasno zidentyfikować organizacje pozarządowe działające na terytorium Unii i za granicą, w przypadku których potwierdzono powiązania z fundamentalistycznymi grupami religijnymi i które forsują program podważający wartości Unii⁽¹⁴⁾;
- K. mając na uwadze, że te same wysokie standardy rozliczalności i te same zasady przejrzystości powinny odnosić się do wszystkich organizacji pozarządowych otrzymujących unijne środki finansowe, niezależnie od tego, czy miejsce ich działalności znajduje się w Unii Europejskiej, czy poza jej granicami;

⁽¹³⁾ Źródło: Unijny rejestr służący przejrzystości, dostęp w dniu 22 września 2023 r.

⁽¹⁴⁾ Parlament Europejski, „Absolutorium za rok 2021: budżet ogólny UE – Komisja i agencje wykonawcze”, 10 maja 2023 r.

- L. mając na uwadze, że niektóre kwestie przedstawione poniżej opierają się na niektórych ustaleniach badania dotyczącego przejrzystości i rozliczalności, w którym stwierdzono dalsze uchybienia pod względem przejrzystości w odniesieniu do informacji na temat wykorzystywania unijnych środków finansowych przez Komisję, państwa członkowskie i beneficjentów, w tym organizacje pozarządowe;

Uwagi ogólne

1. z zadowoleniem przyjmuje kluczową rolę odgrywaną przez organizacje pozarządowe w reprezentowaniu społeczeństwa obywatelskiego, a także w promowaniu i obronie praw i wartości zapisanych w Traktatach oraz praw podstawowych zapisanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej (Karcie UE); zaznacza, że do finansowania unijnego uprawnione powinny być tylko organizacje pozarządowe, których działania są zgodne z tymi prawami i wartościami; apeluje do wszystkich zainteresowanych stron, aby finansowanie unijne w większym stopniu służyło zasadom i wartościom UE oraz uznaje różnorodność organizacji pozarządowych pod względem wielkości, zasobów i personelu;
2. podkreśla w szczególności rolę beneficjentów, w tym organizacji pozarządowych, w wykonywaniu budżetu UE, a także obowiązek wypełniania tej roli w pełnej zgodności z przepisami finansowymi UE i z zasadami ochrony interesów finansowych UE; przypomina, że organizacje pozarządowe działające na terytorium UE podlegają prawu krajowemu każdego państwa członkowskiego, którego dotyczy ich działalność, a także prawu Unii i prawu międzynarodowemu; przypomina, że przejrzystość i rozliczalność UE mają zasadnicze znaczenie dla wzmocnienia korzystnego i sprawiedliwego systemu europejskiego opartego na demokracji, podstawowych wolnościach, włączeniu społecznym i różnorodności;
3. podkreśla, że organizacje pozarządowe korzystają zarówno z publicznego wsparcia finansowego, jak i z darowizn prywatnych, co nie wyklucza się wzajemnie; przypomina, że zdolność do poszukiwania, pozyskiwania i wykorzystywania zasobów innych niż środki unijne lub środki publiczne na szczeblu krajowym lub lokalnym ma zasadnicze znaczenie dla istnienia i funkcjonowania organizacji pozarządowych;
4. podkreśla, że organizacjom społeczeństwa obywatelskiego należą się najwyższy szacunek i wdzięczność za ich codzienną pracę; uznaje codzienną nieodpłatną pracę organizacji społeczeństwa obywatelskiego w Europie i na świecie i potwierdza, że te organizacje pozarządowe zasługują na najwyższe uznanie i wsparcie; podkreśla znaczenie zaspokajania finansowych i innych potrzeb tych organizacji;
5. pochwała kluczową rolę, jaką organizacje pozarządowe w UE i w państwach nienależących do UE odgrywają w obronie praworządności i wartości demokratycznych, w walce z korupcją i w promowaniu praw człowieka i demokracji; przypomina, że w krajach o systemach autorytarnych lub niedemokratycznych organizacje pozarządowe często stanowią ostatnią linię obrony demokracji, a reżimy autorytarne na całym świecie starają się je uciszyć, w tym przez przyjmowane przepisy i dyskryminujące obowiązki, stąd organizacje te potrzebują wsparcia i ochrony; wzywa Komisję do rozważenia klauzul i mechanizmów ochronnych w tym zakresie; zwraca uwagę na znaczenie zagwarantowania odpowiedniego i przejrzystego finansowania unijnego organizacjom pozarządowym i innym podmiotom działającym w tych obszarach;
6. pochwała działalność organizacji pozarządowych na obszarach objętych konfliktem związaną z zapewnianiem szybkiego i skutecznego dostarczenia pomocy humanitarnej do ludności cywilnej i osób potrzebujących; uznaje znaczenie organizacji pozarządowych w zapewnianiu, by UE, jako największy darczyńca pomocy rozwojowej na świecie, w dalszym ciągu przyczyniała się do promowania stabilności, przezwycięzania ubóstwa i wspierania globalnego rozwoju;
7. zwraca uwagę, że w praktyce może dochodzić do lekceważenia głosu lokalnych, regionalnych i krajowych organizacji pozarządowych w procesach legislacyjnych; uważa, że małe organizacje pozarządowe często napotykają trudności w dostępie do finansowania unijnego ze względu na uciążliwe procedury administracyjne; wzywa Komisję do dalszego uproszczenia i usprawnienia procedur, aby umożliwić mniejszym organizacjom pozarządowym, w tym na szczeblu lokalnym, ubieganie się o finansowanie UE i korzystanie z niego; podkreśla, że priorytety i potrzeby mniejszych organizacji pozarządowych są często ignorowane lub poświęca się im mniej uwagi, mimo że organizacje te często najlepiej znają sytuację i wykonują ogromną pracę; podkreśla, że praca małych organizacji powinna cieszyć się najwyższym szacunkiem oraz że należy poprawić ich dostęp do finansowania unijnego, ponieważ stanowią one ważny element wzmacniający różnorodność i wielowymiarowość w Europie i poza nią; uznaje, że organizacje pozarządowe w Europie odgrywają kluczową rolę wspierającą, uzupełniając usługi publiczne;
8. pozostaje głęboko zaniepokojony groźbami i nieuzasadnionymi atakami wobec organizacji pozarządowych w niektórych państwach członkowskich, co obejmuje proponowanie i przyjmowanie przepisów nakładających na organizacje pozarządowe dyskryminujące obowiązki, ograniczających ich działalność lub jej zakazujących, a także zastraszanie i nękanie ich pracowników w internecie i poza nim, negatywne oświadczenia publiczne oraz kampanie oszczerstw, groźby werbalne i ataki prawne i fizyczne; podkreśla, że niektóre organizacje pozarządowe borykają się również z nadmiernymi kontrolami administracyjnymi lub audytami, ograniczeniami finansowania motywowanymi politycznie oraz zbyt surowymi wymogami prawnymi dotyczącymi tworzenia i rejestracji takich organizacji; nalega, aby organizacje pozarządowe były chronione oraz otrzymywały odpowiednie finansowanie i wsparcie;

9. jest przekonany, że zasadnicze znaczenie dla organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów o charakterze komercyjnym lub niekomercyjnym mają również przejrzystość i rozliczalność, dzięki którym mogą one prezentować swoją cenną pracę, zdobywać uznanie i budować wiarygodność; uważa, że specjalne przepisy powinny mieć zastosowanie do organizacji pozarządowych działających w pełni zgodnie z wartościami i zasadami finansowymi UE oraz z Kartą UE w środowiskach, w których demokracja jest zagrożona; uważa, że obywatele europejscy muszą mieć pewność, że UE dokładnie wie, jak wykorzystywane są wszystkie unijne środki finansowe; w związku z tym wyraża zaniepokojenie brakiem informacji, danych i kontroli dotyczących beneficjentów unijnych środków finansowych, pomimo istniejących wymogów przejrzystości; przypomina, że wymogi dotyczące przejrzystości i rozliczalności powinny zawsze być zgodne z prawem międzynarodowym i prawem dotyczącym praw człowieka, w szczególności w odniesieniu do korzystania ze swobód obywatelskich, oraz pozostawać absolutnie niezbędne i proporcjonalne do konkretnych realizowanych celów;

10. przypomina, że przejrzystość i rozliczalność nie powinny być wykorzystywane do ograniczania przestrzeni niezależnego społeczeństwa obywatelskiego ani do uciszania głosów krytycznych;

11. podkreśla, że niezwykle ważne jest zapewnienie, aby obowiązki UE dotyczące przejrzystości i rozliczalności nie narażały końcowych beneficjentów unijnych środków finansowych na ryzyko; uważa, że w należytym uzasadnionych przypadkach, w szczególności dotyczących organizacji pozarządowych działających w krajach, w których rządzą reżimy autorytarne lub w których występują uznane problemy w zakresie praworządności negatywnie wpływające na organizacje pozarządowe i ograniczona jest przestrzeń obywatelska, jeżeli publiczne rozpowszechnianie informacji na temat tożsamości lub pracy tych organizacji pozarządowych mogłoby prowadzić do represji zagrażających ich istnieniu oraz bezpieczeństwu ich pracowników, wymogi przejrzystości publicznej powinny być w odpowiedni sposób stosowane wyjątkowo;

12. uważa, że niektórym przypadkom domniemanej korupcji, które wywołały niezadowolenie opinii publicznej, np. tzw. aferze katarskiej, można było zapobiec przez konsekwentne egzekwowanie istniejących wymogów przejrzystości i zobowiązanie zaangażowanych podmiotów, w tym organizacji pozarządowych, aby ujawniały swoje źródła finansowania i struktury wewnętrzne; zauważa, że w niektórych przypadkach zaangażowane podmioty korzystały z finansowania unijnego;

13. potępia coraz szersze wykorzystywanie unijnych środków finansowych wbrew zasadom i wartościom UE, zwłaszcza gdy wykorzystywanie tych środków i ich transfery do innych organizacji nie są w pełni możliwe do prześledzenia; ostrzega przed zagrożeniem, że środki unijne zostaną ostatecznie wykorzystane w kręgach korupcyjnych i staną się przedmiotem nadużyć finansowych i nieprawidłowości, ingerencji zagranicznej lub infiltracji; podkreśla znaczenie przejrzystości końcowych beneficjentów unijnych środków finansowych;

Organizacje pozarządowe i inne podmioty w kontekście kontroli budżetowej

14. przypomina o fundamentalnym znaczeniu zaufania społecznego do organizacji pozarządowych oraz ich wspierania; zwraca uwagę, że terminy używane do opisanie tych organizacji są różnie interpretowane przez prawo i ogół społeczeństwa w poszczególnych państwach członkowskich;

15. podkreśla, że termin „organizacja pozarządowa” ma szeroki zakres obejmujący wiele różnych rodzajów podmiotów: od dużych organizacji międzynarodowych po małe organizacje regionalne lub lokalne, od organizacji prowadzonych głównie przez pracowników po organizacje tworzone głównie przez wolontariuszy; podkreśla, że tematy, którymi zajmują się organizacje pozarządowe, oraz metody realizacji również mogą się znacznie różnić; rozumie, że ta różnorodność utrudnia przyjęcie wspólnej definicji organizacji pozarządowych w UE; podkreśla jednak zalety wprowadzenia zharmonizowanego ogólnounijnego podejścia, w tym poprzez zharmonizowaną definicję, której wartość dodana polegałaby na zwiększeniu przejrzystości, rozliczalności, przewidywalności i zaufania publicznego; zachęca zatem współprawodawców, aby osiągnęły porozumienie w sprawie takiego zharmonizowanego podejścia do organizacji pozarządowych i innych właściwych podmiotów na szczeblu UE, co znacznie ułatwiłoby europejskie procedury kontroli budżetowej, zwłaszcza w przypadku stowarzyszeń transgranicznych; powtarza, że pierwszorzędne znaczenie ma zapewnienie przejrzystości i rozliczalności wszystkich podmiotów, którym przyznano unijne środki finansowe; dostrzega korzyści płynące z wprowadzenia zharmonizowanego podejścia do relacji tych podmiotów z UE i jej organami w różnych kontekstach;

16. odnotowuje, że we wniosku z 2022 r. dotyczącym przekształcenia rozporządzenia finansowego Komisja zaproponowała włączenie wspólnej definicji organizacji pozarządowych; przypomina, że na podstawie swojego mandatu Parlament zwrócił się o doprecyzowanie definicji organizacji pozarządowej, w szczególności co do formalnego istnienia, przejrzystości i rozliczalności jej członków lub założycieli; zachęca Komisję, aby przeprowadziła dogłębne konsultacje w sprawie definicji organizacji pozarządowej, z udziałem urzędników z państw członkowskich i przedstawicieli organizacji pozarządowych, z uwzględnieniem również metodyki stosowanej przy definiowaniu pojęcia „małe i średnie przedsiębiorstwo” (MŚP);

17. uważa, że organizacja pozarządowa nie powinna być finansowana stuprocentowo przez państwo i Komisję, aby można ją uznać za organizację pozarządową;

18. zwraca uwagę, że Komisja używa terminów „organizacje pozarządowe” i „organizacje nienastawione na zysk”, choć nie są one jasno rozróżnione w systemie przejrzystości finansowej; ubolewa, że skutkuje to niepewnością w przydzielaniu i monitorowaniu środków unijnych i może prowadzić do błędnego postrzegania wielkości finansowania organizacji pozarządowych i innych podmiotów; zauważa, że na stronie dotyczącej systemu przejrzystości finansowej w zakładce FAQ znajduje się definicja organizacji pozarządowych, których istotną cechą jest status niekomercyjny podlegający zatwierdzeniu; ubolewa, że takie niejasne rozróżnienie jest możliwe, ponieważ dotychczas nie było zharmonizowanego podejścia UE do organizacji pozarządowych, a na potrzeby systemu przejrzystości finansowej stosowano jedynie samoklasyfikację podmiotów, wyłącznie na podstawie przepisów, które mogą się różnić w poszczególnych państwach członkowskich; ponadto apeluje, aby w systemie przejrzystości finansowej zapewniono odpowiednią kategoryzację różnych rodzajów organizacji pozarządowych lub organizacji nienastawionych na zysk, aby uniknąć sytuacji, w których rozróżnienie między niektórymi typami organizacji jest niewielkie lub żadne i w których uniwersytety, instytuty badawcze, organizacje wolontariackie i inne organizacje pozarządowe są uznawane za identyczne w bazie danych systemu przejrzystości finansowej;

Ku większej przejrzystości i rozliczalności unijnych środków finansowych

19. uważa, że należy zapobiegać nadużyciom, konfliktom interesów, podwójnemu finansowaniu, korupcji i praniu pieniędzy oraz reagować na nie w każdej sytuacji i w przypadku wszystkich beneficjentów, niezależnie od ich rodzaju i statusu prawnego; wyraża zaniepokojenie z powodu niewystarczających danych dostępnych organowi udzielającemu absolutorium w takich przypadkach; przypomina, że wszyscy wnioskodawcy i beneficjenci finansowania unijnego, w tym organizacje pozarządowe, podlegają przepisom finansowym UE;

20. podkreśla, że system wczesnego wykrywania i wykluczania jest istotnym instrumentem ochrony interesów finansowych Unii, zapewniającym wielopoziomą ochronę poprzez wczesne wykrywanie osób lub podmiotów stwarzających ryzyko zagrażające interesom finansowym Unii; z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący przekształcenia rozporządzenia finansowego, który obejmuje rozszerzenie systemu wczesnego wykrywania i wykluczania na zarządzanie dzielone i dodaje nowe podstawy wykluczenia⁽¹⁵⁾; wzywa Komisję do zapewnienia pełnej operacyjności systemu wczesnego wykrywania i wykluczania, aby umożliwić skuteczne wykluczanie beneficjentów, w tym organizacji pozarządowych, na podstawie rozporządzenia finansowego, z dalszego dostępu do środków unijnych;

21. z zaniepokojeniem odnotowuje, że wymogi dotyczące przejrzystości mogą być niewystarczające, zwłaszcza gdy środki finansowe są przekazywane między ogniwami łańcucha i wykorzystywane do współfinansowania wspólnych projektów z innymi darczyńcami; uważa za problematyczne, że system przejrzystości finansowej dostarcza tylko informacji o dotacjach przyznawanych bezpośrednio przez Komisję w trybie zarządzania bezpośredniego, ale nie zawiera żadnych szczegółów na temat środków otrzymywanych pośrednio od beneficjentów i partnerów pozostających w stosunku prawnym z Komisją;

22. podkreśla, że nie wszystkie państwa członkowskie zapewniają taki sam poziom informacji o dotacjach oraz że istniejąca unijna baza danych nie jest wystarczająco jednolita i spójna; wzywa Komisję, aby poprawiła przejrzystość i rozliczalność w przypadkach zarządzania dzielonego i pośredniego przez weryfikację przekierowywania środków i ich wykorzystywania, aż po odbiorców końcowych, zgodnie z wnioskiem dotyczącym przekształcenia rozporządzenia finansowego;

23. wzywa Komisję do proporcjonalnego wzmocnienia mechanizmów kontroli *ex ante*, w tym odpowiednich kontroli wrywkowych; jest zdania, że istnieją poważne słabości w kontroli *ex post* wykorzystania unijnych środków finansowych, i apeluje do Komisji, aby we współpracy z państwami członkowskimi przedstawiła dogłębną analizę zawierającą konkretne propozycje poprawy ich jakości, liczby i regularności, przy wsparciu działającej w ramach Komisji ugruntowanej i scentralizowanej grupy zadaniowej zajmującej się kontrolą wszystkich przedstawicieli grup interesu i dysponującej wyraźnym mandatem, możliwościami dochodzeniowymi i zasobami;

24. dostrzega znaczenie przejrzystości we wszystkich aspektach działań finansowanych przez UE dla zapewnienia odpowiedzialnego i rozliczalnego wykorzystania środków finansowych; uznaje obawy dotyczące potencjalnych ingerencji zagranicznych w kształtowanie polityki UE, a także uznaje, że istniejący system nie jest w stanie w pełni uniemożliwić podmiotom zakładania, finansowania lub kooptowania organizacji będących beneficjentami, w tym organizacji pozarządowych, promujących fałszywe narracje, w tym poprzez dezinformację, co według doniesień miało miejsce w aferze katarskiej; uważa, że istniejące obawy nie powinny prowadzić do stygmatyzacji wszystkich organizacji pozarządowych, gdyż większość z nich respektuje i propaguje demokratyczne zasady i wartości UE; podkreśla, że budżet UE nie może być wykorzystywany do lobbowania przeciwko demokratycznym zasadom i wartościom UE;

⁽¹⁵⁾ Art. 139 ust. 1 ppkt i) oraz art. 139 ust. 1 lit. c) ppkt vi) wniosku Komisji z dnia 16 maja 2022 r. dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (wersja przekształcona) (COM(2022)0223).

25. wzywa Komisję, aby wymagała od beneficjentów, w tym organizacji pozarządowych, otrzymujących środki unijne, aby publikowali szczegółowe informacje na temat wszelkiego finansowania otrzymanego z innych źródeł w związku z projektami współfinansowanymi przez UE w okresie pięciu lat, przy zachowaniu zasady poufności, w szczególności w należycie uzasadnionych przypadkach beneficjentów, w tym organizacji pozarządowych, narażonych na poważne represje; podkreśla, że finansowanie organizacji pozarządowych spoza UE może być zasadne, zaznacza jednak, że bez klarownych zasad dotyczących przejrzystości, przy zachowaniu zasady poufności, takie możliwości finansowania mogą wiązać się z nadużyciami i nadmiernym wpływem podmiotów z państw trzecich; wzywa instytucje UE, aby poprawiły wdrażanie swoich standardów przejrzystości, w tym obowiązkowe zgłaszanie działalności lobbingowej;

26. zachęca państwa członkowskie, aby ustanowiły krajowe przepisy dotyczące rejestrów lobbingu i przejrzystości, które to przepisy powinny wymagać również ujawniania darczyńców, w tym międzynarodowych, oraz źródeł finansowania, przy czym wymogi dotyczące przejrzystości powinny być równe dla wszystkich przedstawicieli grup interesu, niezależnie od ich rodzaju i statusu prawnego;

27. przypomina, że państwa członkowskie odpowiadają za rejestrację, kontrolę i zgłaszanie wyroków skazujących lub toczących się dochodzeń w sprawie przypadków wykrytych nadużyć finansowych, sprzeniewierzonych środków lub prania pieniędzy; uważa, że krajowe organy administracji, działające na bardziej lokalnym szczeblu, stanowią pierwsze skuteczne ogniwo kontroli i monitorowania organizacji działających wbrew przepisom i wartościom UE, umożliwiające intensywniejsze zapobieganie sprzeniewierzaniu środków finansowych, jego wykrywanie i reagowanie na nie;

28. wzywa organy krajowe, aby wzmocniły swoje systemy przejrzystości i rozliczalności, tak by identyfikować wszystkie organizacje lub inne podmioty działające wbrew przepisom i wartościom UE, a także wprowadziły środki prawne i administracyjne, które ułatwią podejmowanie działań na szczeblu UE oraz umożliwią Komisji sprawniejsze i szybsze wprowadzanie wspomnianych podmiotów do jej systemów; wzywa Komisję, aby zastosowała system wczesnego wykrywania i wykluczania do wszystkich przedstawicieli grup interesu naruszających przepisy i wartości UE oraz odpowiednio wykluczyła ich z finansowania unijnego, zgodnie z rozporządzeniem finansowym odnoszącym się do budżetu UE;

29. jest zdania, że nie należy pozostawiać państwom członkowskim żadnego marginesu swobody w zakresie narzucania organizacjom pozarządowym skrajnie restrykcyjnych wymogów i obowiązków; przypomina, że Komisja wszczęła postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko Węgrom, gdy w 2017 r. przyjęły ustawę o ingerencji zagranicznej, oraz że w wyroku z 18 czerwca 2020 r. ⁽¹⁶⁾ (Komisja Europejska przeciwko Węgrom) Trybunał Sprawiedliwości UE stwierdził, że dochodzi do naruszenia prawa do swobodnego zrzeszania się, a tym samym prawa UE, jeżeli obowiązki automatycznie nakładane na organizacje społeczeństwa obywatelskiego znacznie utrudniają przedsięwzięcia i działanie tych organizacji;

30. ubolewa, że dane publikuje się w systemie przejrzystości finansowej z opóźnieniem wynoszącym od 6 do 18 miesięcy, co wpływa na przejrzystość; wzywa Komisję, aby publikowała informacje o dotacjach UE przyznanych organizacjom pozarządowym i innym podmiotom nie później niż sześć miesięcy od ich przyznania, z uwzględnieniem finansowania pochodzącego z innych źródeł, przy zachowaniu zasady poufności w należycie uzasadnionych przypadkach beneficjentów, w tym organizacji pozarządowych, narażonych na poważne zagrożenia; wzywa Komisję do opracowania i wdrożenia narzędzi kontroli poprawności danych w celu zapewnienia, aby proces kontroli poprawności danych w systemie przejrzystości finansowej był automatyczny, ciągły i szybszy oraz wymagał mniejszych zasobów;

31. ubolewa, że systemy informatyczne Komisji nie są przyjazne dla użytkowników i że stosuje się w nich różne metody identyfikacji beneficjentów projektów i dotacji, a w efekcie zawierają one różnego rodzaju dane, co utrudnia porównywanie informacji pochodzących z różnych publicznie dostępnych portali i baz danych Komisji; zaleca, aby Komisja ustanowiła zharmonizowane zasady oraz ujednoliciła układ i funkcje baz danych dotyczących poszczególnych programów, przy uwzględnieniu różnorodnych środowisk i obszarów, w których pracują organizacje pozarządowe, i bez nakładania na nie dodatkowych, niepotrzebnych obciążeń;

32. wzywa Komisję do stosowania wspólnego niepowtarzalnego elementu, takiego jak niepowtarzalny kod identyfikacyjny uczestnika, oraz kluczy identyfikacyjnych projektu we wszystkich portalach i bazach danych, w tym na stronach internetowych beneficjentów, przy zachowaniu zasady poufności, w szczególności w należycie uzasadnionych przypadkach beneficjentów, w tym organizacji pozarządowych, narażonych na poważne represje, aby ułatwić porównywanie informacji udostępnianych publicznie za pośrednictwem różnych systemów i stron internetowych; wzywa Komisję, aby udostępniła wszystkim beneficjentom, w tym organizacjom pozarządowym, kod umożliwiający pobranie danych dotyczących finansowania z pięcioletniego okresu bezpośrednio z systemu przejrzystości finansowej, wraz z linkami do odpowiednich wpisów dotyczących projektów w bazach danych programów Komisji;

⁽¹⁶⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2020 r., Komisja przeciwko Węgrom, C-78/18, ECLI:EU:C:2020:476.

33. dostrzega znaczące niespójności pod względem treści i zakresu informacji zamieszczanych na stronach internetowych dotyczących projektów, w tym w odniesieniu do podziału otrzymanych środków finansowych między partnerów i do powiązań z odpowiednimi bazami danych Komisji; apeluje o bardziej aktywne podejście do przejrzystości publicznej i o ściślejszą współpracę z organami budżetowymi UE, wykraczającą poza obecne minimalne wymogi dotyczące finansowania z dotacji unijnych; wzywa Komisję, aby wzmocniła system w celu zobowiązania wszystkich wnioskodawców, w tym organizacji pozarządowych, do przestrzegania Karty UE przy ubieganiu się o unijne środki finansowe; wzywa, aby na stronach internetowych projektów finansowanych ze środków UE w bardziej przejrzysty i systematyczny sposób przedstawiane były informacje na temat dotacji z UE i z innych źródeł;

34. apeluje o wpisanie ostatecznych właścicieli przedsiębiorstw do rejestrów centralnych w państwach UE, które będą dostępne dla osób mających „uzasadniony interes”, takich jak dziennikarze śledczy, zainteresowani obywatele i organizacje pozarządowe;

35. zwraca uwagę, że chociaż wprowadzenie systemu cyfrowego zarządzania dotacjami (e-dotacje) jako wspólnego narzędzia zarządzania dotacjami i systemu rejestracji wnioskodawców we wszystkich służbach Komisji przyczyniło się do poprawy jakości i kompletności danych w systemie przejrzystości finansowej, należy podjąć dalsze starania w celu zwiększenia wiarygodności tych danych; wyraża zaniepokojenie, że w istniejących portalach i systemach przejrzystości Komisji nadal występują niedociągnięcia w zakresie spójności; wzywa ponadto Komisję do nasilenia prac nad usprawnieniem baz danych, tak by system przejrzystości finansowej był bardziej przyjazny dla użytkowników oraz powiązany z rejestrem służącym przejrzystości i kompatybilny z bazami danych dotyczącymi poszczególnych programów; podkreśla, że system powinien obejmować płatności końcowe, tak by umożliwiać identyfikację beneficjentów, w tym organizacji pozarządowych, według kategorii, w tym przez zdefiniowanie organizacji pozarządowej i innych odpowiednich podmiotów zgodnie z rozporządzeniem finansowym; zwraca się do Komisji, aby przygotowała wniosek dotyczący dalszych działań administracyjnych do końca 2024 r.;

36. zauważa, że w niektórych sytuacjach główna siedziba organizacji nienastawionej na zys znajduje się w innym kraju niż kraj, w którym beneficjent prowadzi działalność; wzywa organizacje nienastawione na zys do podjęcia odpowiednich działań w celu rozliczania środków finansowych i usług świadczonych w lokalizacjach innych niż ich jurysdykcja macierzysta;

37. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący utworzenia, na podstawie art. 36 rozporządzenia finansowego, scentralizowanego, interoperacyjnego systemu informatycznego do eksploracji danych i oceny ryzyka w celu zwiększenia skuteczności wewnętrznej kontroli wykonania budżetu; podkreśla, że system ten musi zawierać nie tylko dane odbiorców, ale także dane beneficjentów rzeczywistych zgodnie z dyrektywą (UE) 2015/849⁽¹⁷⁾; wzywa do uwzględnienia w tym systemie wskaźników ryzyka opartych na danych z systemu wczesnego wykrywania i wykluczania we wszystkich trybach zarządzania;

38. ubolewa, że współistnienie obowiązków sprawozdawczych i praktyk księgowych na poziomie krajowym i unijnym może prowadzić do nieproporcjonalnego obciążenia administracyjnego dla beneficjentów, w tym organizacji pozarządowych; wzywa Komisję, aby zapewniła spójność obowiązków sprawozdawczych na szczeblu unijnym i krajowym w celu zagwarantowania łatwiejszego monitorowania wypełniania obowiązków;

39. podkreśla znaczenie przejrzystości i identyfikacji końcowych odbiorców unijnych środków finansowych; wzywa Komisję, aby opracowała zharmonizowany system monitorowania mający na celu ograniczenie biurokracji, poprawę skuteczności i identyfikację beneficjentów końcowych; zaleca, aby Komisja śledziła unijne środki finansowe aż do beneficjentów końcowych w sposób systematyczny, standaryzowany i zharmonizowany, na wszystkich platformach informacyjnych i dotyczących przejrzystości na szczeblu UE; ponadto apeluje o bardziej intensywny dialog między Komisją a beneficjentami finansowania UE, w tym organizacjami pozarządowymi, na temat tego, jak ograniczyć nadmierne obciążenia;

40. jest zaniepokojony faktem, że przepisy UE dotyczące widoczności programów UE nie są w pełni przestrzegane; wzywa Komisję do poinstruowania jej służb, aby rozwiązywały umowy z beneficjentami, którzy nie przestrzegają umownych obowiązków w zakresie widoczności, lub aby zmniejszały płatności dla tych beneficjentów;

⁽¹⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE, Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73.

41. zwraca się do Komisji, aby zapewniła wszystkim urzędnikom ds. programów i agencjom unijnym szkolenia na temat rozporządzenia finansowego i budżetu UE; wzywa Komisję, aby zapewniła wszystkim beneficjentom finansowania unijnego, w tym organizacjom pozarządowym, szkolenia w dziedzinie sprawozdawczości i przepisów finansowych, oraz domaga się, aby organ udzielający absolutorium był należycie informowany o tych szkoleniach, w tym o ich treści, uczestnikach i powiązanych kosztach; wzywa Komisję, aby uprościła procedury ubiegania się o dotacje i procedury wyboru, a także zapewniła jednolite podejście i przejrzystość procesu, zmniejszenie obciążeń administracyjnych oraz regularnie dostosowywanie tych zasad do zmieniających się okoliczności i wyciągniętych wniosków;

42. odnotowuje, że w 2018 r. Europejski Trybunał Obrachunkowy (ETO) ustalił, że udzielanie dotacji w systemie kaskadowym nie pozwala Komisji na właściwe monitorowanie sposobu wykorzystania unijnych środków finansowych; apeluje, aby kwoty przekazywane organizacjom pozarządowym jako osobom trzecim w formie dotacji kaskadowych były wyraźnie identyfikowalne w systemie przejrzystości finansowej i w rocznych sprawozdaniach Komisji dotyczących finansów i rozliczalności;

43. wzywa wszystkie instytucje Unii, aby zapewniły znacznie bardziej rygorystyczne wdrażanie, egzekwowanie i nadzorowanie przestrzegania obecnych przepisów dotyczących unijnego rejestru służącego przejrzystości; apeluje o przydzielenie większych zasobów dla sekretariatu rejestru służącego przejrzystości, aby mógł zapewniać wsparcie wszystkim wnioskodawcom i rejestrującym, zwłaszcza małym podmiotom i organizacjom pozarządowym, w całym procesie rejestracji oraz dokładniej weryfikować dostarczone przez nich informacje; w szczególności wzywa do ustanowienia stanowiska urzędnika ds. przejrzystości we wszystkich sekretariatach komisji i odpowiednich jednostkach administracyjnych; przypomina, że zgodnie z wytycznymi dotyczącymi rejestru służącego przejrzystości o zmianach w przekazywanych danych należy informować niezwłocznie po ich wystąpieniu, a w każdym razie w ciągu trzech miesięcy; nalega, aby wszelkie zmiany w składzie zarządu lub w kadrze kierowniczej zarejestrowanych podmiotów były również odnotowywane w rejestrze służącym przejrzystości; apeluje, aby baza danych służąca przejrzystości była dostępna wyłącznie dla określonych upoważnionych osób oraz dla władzy budżetowej na wniosek, by unikać rozpowszechniania informacji, które mogłyby zagrozić czyjemuś życiu bądź bezpieczeństwu osobistemu lub istnieniu organizacji pozarządowej;

44. wyraża ubolewanie z powodu współistnienia różnych wymogów dotyczących ujawniania informacji w odniesieniu do różnych rodzajów organizacji figurujących w rejestrze służącym przejrzystości; wzywa Komisję, aby nałożyła takie same wymogi dotyczące ujawniania informacji na wszystkie rodzaje organizacji zarejestrowanych w rejestrze służącym przejrzystości; zwraca uwagę, że w szczególności wszystkie te organizacje muszą być zobowiązane do ujawniania swoich dochodów i wszelkich kwot przeznaczanych na działalność lobbingową⁽¹⁸⁾;

45. przypomina o zaleceniach z rezolucji Parlamentu Europejskiego w sprawie absolutorium za 2021 r.⁽¹⁹⁾, w której wezwano do zmiany unijnego rejestru służącego przejrzystości i dotyczących go wytycznych, tak by wymagane było ujawnianie szczegółowych informacji na temat wszystkich źródeł finansowania przez zarejestrowane organizacje, w tym informacji o udziałach w innych przedsiębiorstwach, oraz do umożliwienia przesłania środków unijnych od bezpośredniego odbiorcy do beneficjenta końcowego, gdy są one przekazywane między ogniwami łańcucha, w tym gdy są przekazywane przez jednego beneficjenta, w tym organizację pozarządową, innemu beneficjentowi, przy zachowaniu zasady poufności w przypadku organizacji pozarządowych narażonych na poważne zagrożenia;

46. wzywa wszystkie organizacje pozarządowe i inne podmioty, którym zależy na pełnej przejrzystości i rozliczalności, poszanowaniu Karty UE oraz promowaniu wartości demokratycznych i unijnych, aby przy ubieganiu się o unijne środki finansowe zgłaszały się do rejestru służącego przejrzystości;

47. wzywa do ścisłego egzekwowania zasad dotyczących dostępu do budynków Parlamentu i zaproszeń na posiedzenia komisji parlamentarnych, ponieważ warunkiem uzyskania takiego dostępu lub zaproszenia jest zarejestrowanie każdej organizacji w rejestrze służącym przejrzystości przez nowego urzędnika ds. przejrzystości, który zostanie zatrudniony w sekretariacie każdej komisji;

48. wzywa wszystkich beneficjentów finansowanych przez UE, w tym organizacje pozarządowe, do publikowania w internecie informacji na temat wszystkich spotkań z posłami do PE, asystentami posłów do PE lub przedstawicielami innych instytucji, organów lub agencji Unii, jeżeli takie spotkania dotyczą bieżących dossier ustawodawczych UE lub finansowania unijnego, które beneficjenci otrzymują lub o które się ubiegają, analogicznie do podobnych obowiązków spoczywających na posłach do PE; wzywa odpowiednie instytucje i organy Unii, aby zapewniły narzędzia niezbędne do publikowania informacji o takich spotkaniach, a jednocześnie dopuszczały uzasadnione wyjątki;

⁽¹⁸⁾ Zob.: badania dotyczące przejrzystości i rozliczalności, zalecenie 24.3.

⁽¹⁹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2023)0138, pkt 74.

49. uznaje przyjęcie rozporządzenia w sprawie organizacji pozarządowych za środek dyskryminujący, który dotyczy organizacji pozarządowych, ale nie innych odbiorców finansowania unijnego; jest zdania, że kwestie takie jak efekt „drzwi obrotowych”, przejrzystość finansowania i darowizn, walka z praniem pieniędzy, ograniczanie ingerencji zagranicznej, niezależność od wpływów politycznych i gospodarczych oraz sygnalizowanie nieprawidłowości są istotne w przypadku wszystkich podmiotów otrzymujących środki unijne i nie powinny być wykorzystywane do ograniczania przestrzeni działania organizacji pozarządowych;

50. ponawia apel zawarty w rezolucji w sprawie udzielenia Komisji absolutorium za 2021 r. ⁽²⁰⁾ o zapewnienie, aby wszyscy beneficjenci finansowania unijnego, w tym organizacje pozarządowe, którzy sprzeniewierzyli lub niewłaściwie wykorzystali środki unijne lub angażowali się w działania sprzeczne z wartościami UE zapisanymi w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej i w Karcie UE, co obejmuje podżeganie do terroryzmu, mowę nienawiści, wspieranie lub gloryfikowanie przemocy, ekstremizm polityczny i religijny, a także rozpowszechnianie dezinformacji w postaci celowo sfałszowanych danych naukowych, byli wymienieni w systemie wczesnego wykrywania i wykluczania i pozbawieni dostępu do instytucji UE i unijnych programów finansowania w trybie zarządzania bezpośredniego i dzielonego; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby egzekwowały wdrażanie i publikowanie ulepszonych wykazów wykluczonych podmiotów zgodnie z zaleceniem Parlamentu i z porozumieniem w sprawie rozporządzenia finansowego; oczekuje, że Komisja przedstawi sprawozdanie z wdrożenia tego zalecenia na początku 2025 r.;

51. wzywa Komisję i ETO, aby systematycznie przekazywały Parlamentowi, jako organowi udzielającemu absolutorium, ustalenia i wnioski z opartych na analizie ryzyka kontroli na miejscu dotyczących beneficjentów, w tym organizacji pozarządowych, oraz ich rezultaty; zachęca do zacieśnienia współpracy z Europejskim Urzędem ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) i ETO; wzywa Komisję, aby w szczególności rozszerzyła dostęp OLAF-u, tak by otrzymywał on informacje na temat nadużyć finansowych poszczególnych beneficjentów, prowadził dochodzenia w związku z takimi nadużyciami i nakładał odpowiednie sankcje (tj. zawieszenie płatności za pośrednictwem systemu wczesnego wykrywania i wykluczania) w przypadku oszustw, korupcji i innych nieprawidłowości dotyczących środków unijnych, zgodnie z obowiązującymi przepisami;

52. przypomina, że organizacje pozarządowe podlegają kontrolom i dochodzeniom na takim samym poziomie, jak inni odbiorcy unijnych środków finansowych, w odniesieniu do całości wydatków, w ramach odpowiednich mandatów zarówno OLAF-u, jak i Prokuratury Europejskiej;

53. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu.

⁽²⁰⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2023)0137.